

Nr 35.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av priserna på fisk.*

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 25 februari 1949 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 67, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att medgiva, att för tiden till och med den 30 juni 1950 reglering av priserna på fisk må anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som gälla för innevarande budgetår.

Genom beslut den 17 juni 1948 utfärdade Kungl. Maj:t förordning (nr 311) om viss reglering av handeln med fisk, m. m. Förordningen gäller för tiden den 1 juli 1948—den 30 juni 1950 och innefattar såväl bestämmelser om handelsreglering — grundad på auktorisation av s. k. producentföreningar — som bestämmelser om prisregleringsavgift å fisk.

Tillika bemyndigade Kungl. Maj:t statens livsmedelskommission att för tiden till och med den 30 juni 1949, i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som angivits i proposition nr 48 till 1948 års riksdag, anordna reglering av priserna å saltvattensfisk, innebärande bland annat visst stöd åt tre s. k. prisregleringsföreningar, nämligen Ostkustfisk, centralförening u. p. a., Västkustfisk, förening u. p. a. och Sydkustfisk, förening u. p. a., ävensom att förordna om upptagande av prisregleringsavgift å fisk enligt 5 och 7 §§ nyssnämnda förordning.

Vidare föreskrev Kungl. Maj:t, att de lån å 500 000, 2 500 000 och 500 000 kronor, som genom särskilda beslut av Kungl. Maj:t beviljats respektive föreningen Ostkustfisk, föreningen Västkustfisk och föreningen Sydkustfisk för bedrivande av prisreglerande verksamhet på fiskets område och som enligt Kungl. Maj:ts tidigare beslut innehafts räntefritt intill den 1 juli 1948, finge innehavas räntefritt jämväl för tiden juli 1948—juni 1949.

Under innevarande budgetår har upprätthållits prisreglering å fisk enligt samma principer, som gällt sedan våren 1946, ävensom en fortsatt reglering av handeln med strömming.

Prisregleringen innebär i huvudsak, att livsmedelskommissionen, i samråd med statens priskontrollnämnd, för västkusten och sydkusten efter överläggningar med fiskareorganisationerna därstädes fastställer minimi-

priser på de viktigaste fiskslagen samt för ostkusten, enligt uppgörelser med föreningen Ostkustfisk, godkänner garantipriser å saltströmming samt partinoteringarna å färsk strömming. Regleringen förutsätter vidare, att fisk, för vilken nämnda minimipriser eller garantipriser icke kunna utfås, övertages såsom överskott och nyttiggöres av vederbörande regleringsförening. Till denna verksamhet erhålla föreningarna av livsmedelskommissionen vissa statliga bidrag, beträffande strömming prisutjämningsmedel och i övrigt s. k. pristillägg. Ifrågavarande bidrag bestridas i huvudsak av medel, som inflyta genom att prisregleringsavgifter upptagas för olika slag av inhemsk fisk och importerad färskfisk. Enligt beslut av kommissionen utgår bidraget för närvarande på väst- och sydkusten i princip oberoende av sättet för fisköverskottets tillvaratagande. Däremot är bidraget på ostkusten begränsat till prisutjämning på salt strömming och, under vissa förutsättningar, på färsk strömming som användes till djurföda, samt, för den händelse export av strömming i färskt tillstånd skulle bliva aktuell, på strömming som säljes för dylik export. Ett bemyndigande för kommissionen att utvidga prisregleringen å strömming till foder- och konservströmming har hittills icke behövt tagas i anspråk. Icke heller ha förutsättningar ännu inträtt för genomförande av sådan prisreglering å torsk på ostkusten norr om Blekinge, som jämväl berörts i propositionen nr 48/1948.

Prisregleringsföreningarnas behov av rörelsemedel täckes till stor del av förut omnämnda statslån. Föreningen Västkustfisk åtnjuter, enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 maj 1947, därutöver rätt att i riksbanken mot sedvanlig ränta utbekomma lån å ett belopp av intill 2 500 000 kronor.

I skrivelse den 11 februari 1949 har *statens livsmedelskommission* framlagt förslag om prisreglering på fisk efter den 30 juni 1948. Därvid har kommissionen förordat, att sådan prisreglering skulle även efter utgången av budgetåret 1948/49 upprätthållas i huvudsaklig överensstämmelse med de för närvarande gällande grunderna.

Rörande det närmare innehållet i kommissionens skrivelse torde utskottet få hänvisa till s. 3—7 i propositionen.

Departementschefen har anfört:

»I likhet med livsmedelskommissionen anser jag, att gällande system för prisreglering bör tillämpas jämväl under budgetåret 1949/50. Även grunderna för denna reglering torde böra bibehållas i huvudsak oförändrade. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, vederbörande organ för prisregleringsverksamheten att handha prisregleringen i överensstämmelse med de allmänna riktlinjer, som godkänts av riksdagen.

Kostnaderna för upprätthållande av en prisregleringsverksamhet i enlighet med nu angivna principer torde, såsom livsmedelskommissionen anfört, under nästa budgetår kunna täckas med inflytande regleringsavgifter samt den till cirka 2,7 miljoner kronor uppgående behållningen på de medel, som enligt gällande direktiv äro avsedda att utöver löpande reglerings-

avgifter användas för den fortsatta prisregleringen. Något särskilt anslag för ändamålet torde fördenskull icke behöva anvisas för budgetåret 1949/50.

I detta sammanhang torde jag få erinra om att prisregleringsföreningarna genom beslut av 1946 års riksdag tillerkänts statslån för prisregleringsverksamheten å tillhoppa 3,5 miljoner kronor. Härjämte har vid 1947 års riksdag staten genom riksgäldskontoret ställt garanti å ett riksbankslån till Väst-kustfisk förening u. p. a. å intill 2,5 miljoner kronor jämte ränta. I anslutning till vad kommissionen föreslagit torde hinder icke böra möta för prisregleringsföreningarna att jämväl under nästkommande budgetår få åtnjuta ifrågavarande lån till deras hela belopp. Jag vill även på de av kommissionen anförda skälen tillstyrka att föreningarna, i likhet med vad som medgivits för löpande budgetår, för budgetåret 1949/50 beviljas räntefrihet å lånen med undantag av berörda riksbankslån.

Vad angår frågan om skattefrihet för prisregleringsföreningarna vill jag nämna att chefen för finansdepartementet, enligt vad jag inhämtat av denne, torde komma att hos Kungl. Maj:t hemställa om framläggande för årets riksdag av proposition om ändrade regler angående rätt till avdrag för medlemsavgifter vid inkomsttaxeringen, m. m. Därvid torde bland annat frågan om nyssnämnda föreningars skyldighet att såsom skattepliktig intäkt redovisa medlemsavgifter och statsbidrag komma att behandlas.»

Utskottet. Kungl. Maj:ts framställning föranleder icke någon erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att för tiden till och med den 30 juni 1950 reglering av priserna på fisk må anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med de av Kungl. Maj:t förordade grunderna.

Stockholm den 10 maj 1949.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson, Anderberg, Hjalmar Nilsson, Svedberg, Näslund och Jon Jonsson; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta, Andersson i Surahammar, Hæggbloom, Gustafson i Dädesjö, Jacobson i Vilhelmina, Mårtensson i Smedstorp, Ahlsten och Boman i Stafsund.
